

**ОКРЕМІ ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ СУЧАСНОЇ
РИЗИКОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА НА
ОСНОВІ ТЕОРІЇ ЙМОВІРНОСТЕЙ ТА МАТЕМАТИЧНОЇ СТАТИСТИКИ**

Афанасьєв Є.В., д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту і адміністрування,
Афанасьєв І.Є., к.е.н., ст. викладач кафедри менеджменту і адміністрування,
Афанасьєва М.Г., к.е.н., ст. викладач кафедри вищої математики.
Криворізький національний університет

Вступ. У сучасних умовах бурхливого розвитку науково-технічної революції, інтенсивного збільшення обсягу наукової та науково-технічної інформації, швидкої змінюваності й оновлення знань особливого значення набуває підготовка висококваліфікованих фахівців, що мають високу загальнонаукову і професійну підготовку, здатних до самостійної творчої роботи, до впровадження у виробничі процеси новітніх прогресивних технологій з урахуванням певної сукупності фінансово-виробничо-економічних ризиків на основі теорії ймовірностей та математичної статистики.

Метою дослідження є вдосконалення методології сучасної ризикології в системі промислового виробництва за умов невизначеності й конфліктності ринкового середовища.

Матеріали та методи. Більшість чинників, котрі спричиняють ризик, є слабо прогнозованими та неповністю контрольованими. Їх неможливо усунути цілком, а тому навіть ефективні, на перший погляд, рішення можуть призвести до невдачі чи відхилення від обраних цілей. Тому необхідною є потреба в подальшому розвитку науки ризикології на основі теорії ймовірностей та математичної статистики як дослідження окремих аспектів економічного ризику, що є притаманною на сьогодні категорією соціально-економічних систем та виокремлює його на основі попередніх епох виробничо-економічного розвитку сучасних організацій. На нашу думку, очевидним є те, що тільки ефективне управління ризиками сприятиме нівелюванню негативних наслідків їх впливу. Це призводить до необхідності досліджень, пов'язаних з ідентифікацією та оцінкою ризиків [1, с. 398].

Результати. Отже, актуальність економіко-математичного дослідження ризику в економіці та підприємстві зумовлюється об'єктивними та суб'єктивними процесами, зокрема, ускладненням соціально-економічного буття та трансформаційними процесами сучасного ринкового простору [2, с. 101; 3, с. 15–20]. При цьому, ризикологія як окрема категорія в економіці, менеджменті та підприємстві базується: на систематизованому комплексі знань теорії ймовірностей та математичної статистики щодо ідентифікації ризику та управління ним; набутих практичних навичках менеджменту організацій в оцінюванні його рівня та виборі способів попередження й усунення ризикових ситуацій. Таким чином, основні завдання ризикології в умовах здійснення виробничо-господарської діяльності полягають у грамотному використанні топ-менеджментом підприємства (групи керівників підприємства вищого рівня ієрархії, які щодня несуть відповідальність за її ефективне управління та перспективний розвиток):

основних принципів, методів та новітніх підходів з питань щодо вирішення наукових задач, які безпосередньо стосуються управління фінансовими та виробничо-економічними ризиками в умовах постійних трансформацій ринкового простору;

набутих вмінь використовувати ключові аспекти теорії ймовірностей, математичної статистики та відповідні математичні моделі теорії дослідження операцій у процесі антикризового управління підприємствами;

можливостей запобігання виникнення ризиків неефективної реалізації бізнес-процесів;

обґрунтування шляхів і заходів уникнення та попередження загроз суб'єкту господарювання.

На сьогодні можна стверджувати, що функціонування та розвиток національної економіки України в умовах фінансово-економічної кризи та в посткризовий період можливе лише за умов реалізації узгодженої політики співпраці державних інституцій всіх рівнів та суб'єктів господарювання. За ринкових умов, які характеризуються фінансовою, економічною, політичною та

демографічною нестабільністю, одним із засобів успішного функціонування та розвитку вітчизняної економіки виступає антикризове управління, інструментарій якого становить підґрунтя ефективного реагування на зміни, що загрожують ефективному функціонуванню підприємств усіх галузей. Світова фінансова криза, яка в процесі свого розгортання породжує економічну кризу в багатьох країнах світу, особливо гостро поставила проблему фінансово-економічного аналізу в антикризовому управлінні підприємствами галузей національного господарства, який повинен ґрунтуватися на оцінці фінансово-економічних процесів, достовірних багатоваріантних прогнозах та мати санаційну спрямованість.

Висновки. Отже, спираючись на виокремлені основні завдання ризикології для топ-менеджменту сучасного підприємства достеменно можна вважати, що забезпечення сталого та ефективного розвитку вітчизняних підприємств галузей національного господарства неможливе без адекватного та грамотного антикризового управління на основі використання теорії ймовірностей та математичної статистики, що у свою чергу потребує ґрунтовного та комплексного фінансово-економічного аналізу й відповідного фахового рівня топ-менеджменту підприємства.

Список літератури.

1. Литовченко О.Ю. Підходи до ідентифікації та оцінки фінансових ризиків підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. Вип. № 16. С. 398–404.

2. Афанасьєв Є.В., Афанасьєв І.Є., Афанасьєва М.Г. Економіко-математичне моделювання ризику в процесі оперативного управління використанням ресурсів залізорудної сировини. *«Розвиток промисловості та суспільства»*: матеріали міжнар. наук.-техн. конф. (Кривий Ріг, 23–25 трав. 2019 р.). Кривий Ріг: вид. центр ДВНЗ «КНУ», 2019. Т. 1. С. 101.

3. Афанасьєв Є.В., Демченко П.С. Окремі концептуальні аспекти щодо врахування економічних ризиків у моделюванні стратегій розвитку залізорудних підприємств. *Збірник наукових праць «Проблеми системного підходу в економіці»*. 2019. Вип. 6(74). С. 15–20.